

EVERSHEDS
SUTHERLAND
BITĀNS

Personas datu aizsardzība darba tiesiskajās attiecībās

2020.gada 6.maijā

Elīna Muciņa

Partnere, zvērināta advokāte

Personas datu apstrāde darba vietā

- Atlasot kandidātus
- Nodibinot darba tiesiskās attiecības
- Izpildot darba līgumu/darba tiesisko attiecību laikā
- Izbeidzot darba tiesiskās attiecības
- Pēc darba tiesisko attiecību beigām

Saturs un vebināra plāns

1. Ievads
2. Personas datu apstrādes pamatjautājumi
3. Personas datu apstrādes principi
4. Personas datu apstrāde darba vietā
5. Darbinieku tiesības

Personas datu apstrādes pamatjautājumi

Piemērojamie tiesību akti

1. Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR)
2. Fizisko personu datu apstrādes likums
3. Par fizisko personu datu apstrādi kriminālprocesā un administratīvā pārkāpuma procesā
4. Darba likums

Personas datu jēdziens

- **Jebkura informācija,**
 - kas attiecas uz **identificētu vai identificējamu**
 - **fizisko** personu

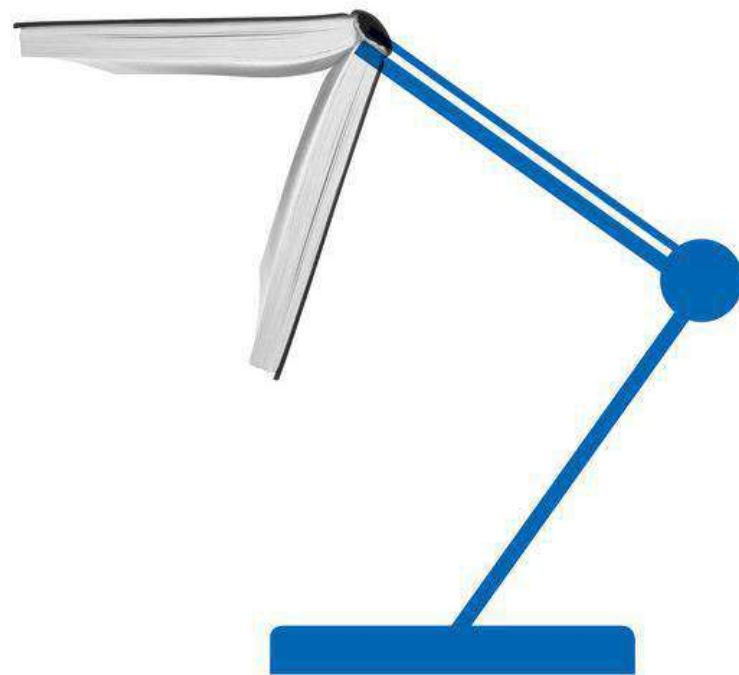
Personas datu jēdziens

- Personas dati:
 - Tikai fizisko personu dati
 - Neattiecas uz mirušu personu datiem
 - Neattiecas uz anonīmiem datiem
 - Neattiecas uz datu apstrādi, ko fiziskās personas veic tikai personiskas vai mājsaimniecības aktivitātes rezultātā

Personas dati darba vietā

- Darba līguma informācija
- Apmeklējuma dati un informācija par prombūtni
- Fotografijas un videoieraksti
- Informācija par ģimenes locekļiem
- Darbinieka novērtēšanas, paaugstināšanas informācija
- Darbinieka disciplinārpārkāpumu informācija
- Iekšējās ziņošanas sistēmās iegūtā informācija par darbinieku
- Atrašanās vieta

Īpašu kategoriju personas datu jēdziens

- Atsevišķa personas datu kategorija
 - Atklāj rasi, etnisko piederību, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai dalību arodbiedrībās
 - Ģenētiskie dati, biometriskie dati, ja tos apstrādā, lai veiktu fiziskas personas unikālu identifikāciju
 - Veselības dati, dati par fiziskas personas dzimumdzīvi vai seksuālo orientāciju
- Tiek rūpīgāk aizsargāti

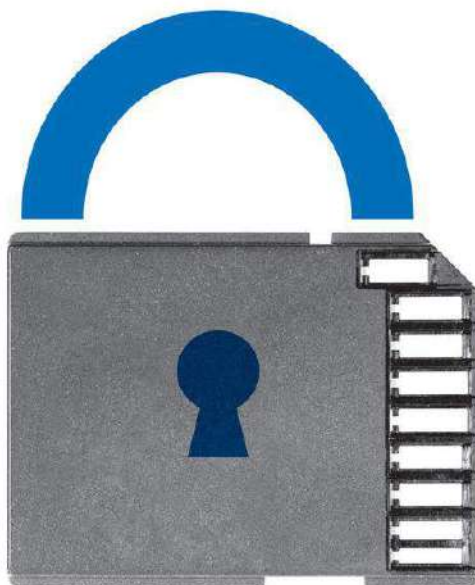
Īpašu kategoriju dati darba vietā

- Tautība
- Darbnespēja
- Informācija par veselības stāvokli
- Dalība arodbiedrībā
- Reliģiskie, filozofiskie uzskati

Personas datu apstrādes jēdziens

- **Jebkura darbība vai darbību kopums** ar personas datiem vai personas datu kopumiem: datu vākšana, reģistrācija, strukturēšana, glabāšana, pārveidošana, izmantošana, izpaušana, kombinēšana, dzēšana u.c.
 - Ar vai bez automatizētiem līdzekļiem

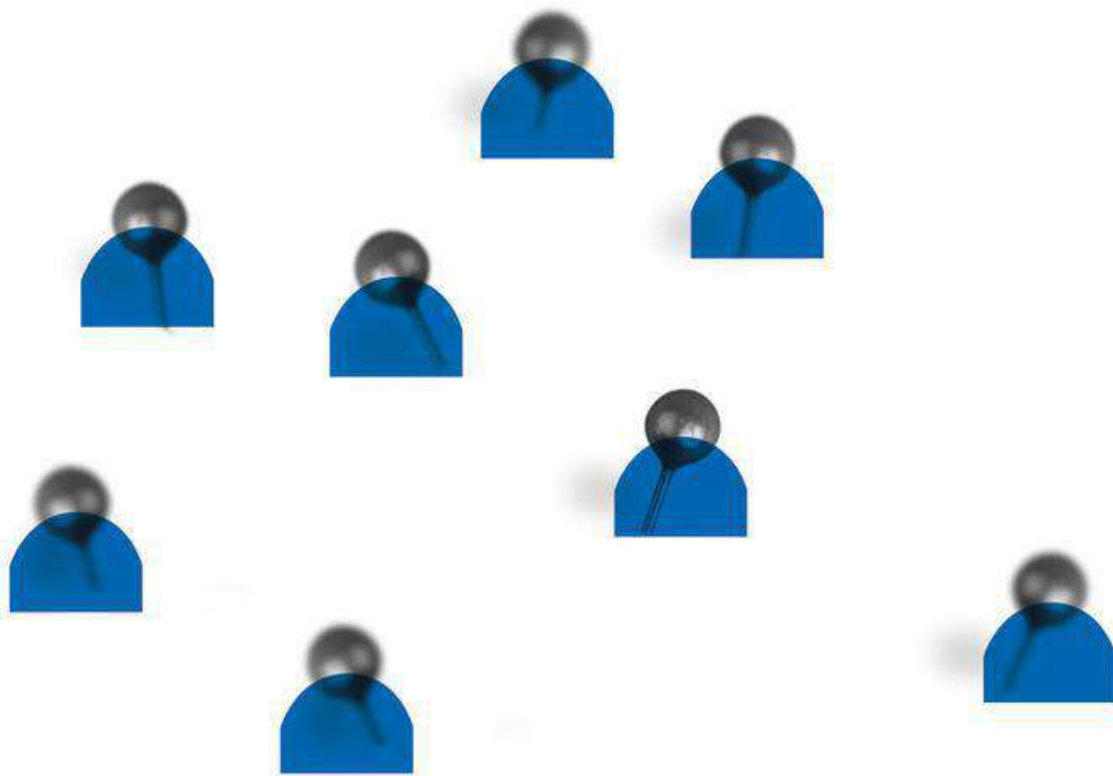
Personas datu apstrāde darba vietā

- Personu apliecinošu dokumentu apskats
- Sociālo tīklu kontu apskats
- Videonovērošana
- Bērnu dzimšanas apliecību kopiju ievākšana
- Informācijas nodošana VID
- Informācijas nodošana apdrošinātājam
- Apmeklēto kursu apliecinājumu uzglabāšana
- Ģimenes locekļu kontaktinformācijas uzglabāšana

Datu subjekta jēdziens

- Identificēta vai identificējama fiziska persona
- Fiziskā persona, kuras personas datus apstrādā
- Darba tiesisko attiecību kontekstā – gan kandidāts, gan darbinieks, gan bijušais darbinieks, viņu ģimenes locekļi

Pārzinis un apstrādātājs

Pārzinis

- **Fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde**, aģentūra vai cita **struktūra**, kas nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus
- Nosaka, kāpēc un kā personas dati jāapstrādā
- **Darba tiesiskajās attiecībās – darba devējs**

Apstrādātājs

- **Fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde**, aģentūra vai cita **struktūra**, kura pārziņa vārdā apstrādā personas datus
- Uzticētās darbības var būt ļoti konkrētas vai vispārīgas

Personas datu apstrādes principi

Personas datu apstrādes pamatprincipi

Personas datus
apstrādā tikai
konkrētam nolūkam

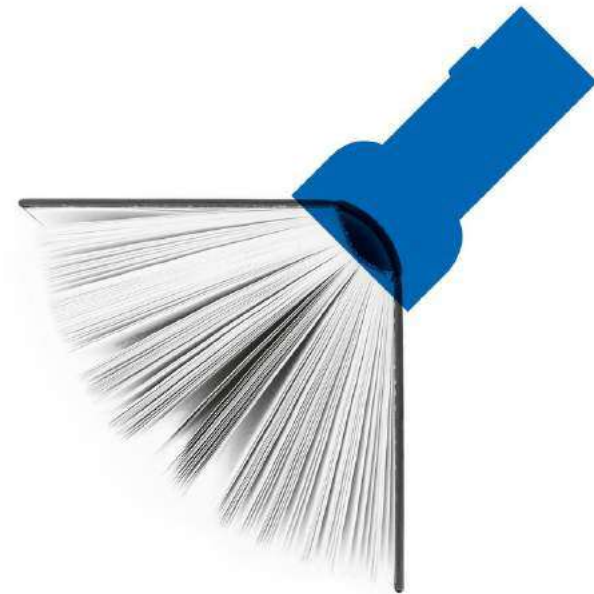
Personas datu
apstrādei ir
nepieciešams
tiesiskais pamats

Tiesiskie pamati personas datu apstrādei

«Parastajiem»
datiem – VDAR
6.p.

Īpašu
kategoriju
personas
datiem – VDAR
9.p.

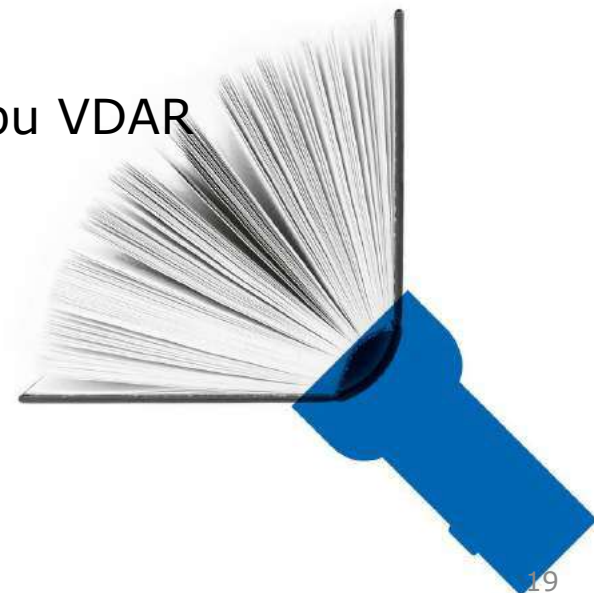
Personas datu apstrādes principi

- Likumība, godprātība un pārredzamība
 - Identificēt tiesisko pamatu apstrādei
 - Informēt datu subjektu par tā personas datu apstrādi
- Nolūka ierobežojums
 - Identificēt personas datu apstrādes nolūku
 - Rīkoties saskaņā ar nolūku
- Datu minimizēšana
 - Apstrādāt pēc iespējas mazāk personas datu

Personas datu apstrādes principi

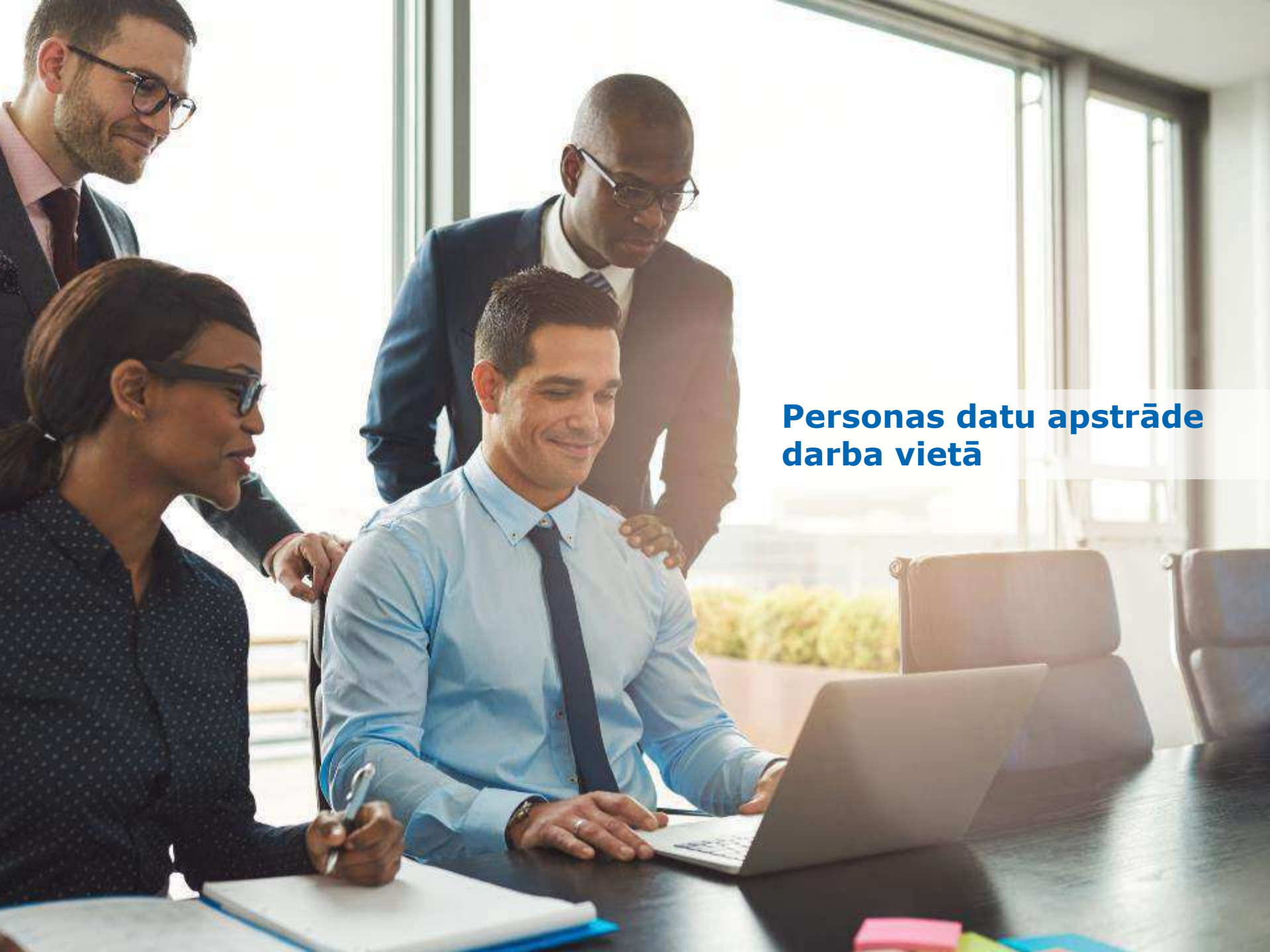
- Precizitāte
 - Nodrošināt, ka personas dati ir precīzi, atjaunināti
- Glabāšanas ierobežojums
 - Personas datus neglabāt ilgāk kā nepieciešams konkrētajam apstrādes nolūkam
- Integritāte un konfidencialitāte
 - Aizsargāt personas datus
- Pārskatatbildība
 - Pārzinim jāspēj uzskatāmi parādīt atbilstību VDAR

Personas datu apstrādes principi kandidātu atlasē

- Kandidāta informēšana par personas datu apstrādi
- Ievācamās informācijas apjoms un avoti
- Rekomendāciju ievākšana
- Informācijas pieejamība
- Kandidāta informācijas uzglabāšanas laiks
- Kandidāta informācijas dzēšana

**Personas datu apstrāde
darba vietā**

Personas datu apstrāde darba vietā

Darbinieka
tiesības uz
privātās dzīves
aizsardzību

Darba devēja
interese nodrošināt
atbilstību darba
vietā un veikt
saimniecisko
darbību

Tiesiskie pamati personas datu apstrādei darba vietā

- Tiesiskais pamats «parasto datu» apstrādei
 - Darbinieka piekrišana - ?
 - Darba līguma izpildei
 - Likuma izpildei
 - Darba devēja pamatotu interešu īstenošanai
- Tiesiskais pamats īpašu kategoriju datu apstrādei
 - Darbinieka nepārprotama piekrišana - ?
 - Darba devēja pienākumu izpilde un darbinieka tiesību īstenošana nodarbinātības, sociālā nodrošinājuma un sociālās aizsardzības tiesību jomā, saskaņā ar likumu vai koplīgumu
 - Darbinieka darbības novērtēšanai

Piekrišana - jebkura brīvi sniegta, konkrēta, apzināta un viennozīmīga norāde uz datu subjekta vēlmēm, ar kuru viņš paziņojuma vai skaidri apstiprinošas darbības veidā sniedz piekrišanu savu personas datu apstrādei.

VDAR 4.p.11.p.

Fiziskas personas piekrišana tās personas datu apstrādei

- Brīvi sniegta
- Konkrēta
- Apzināta
- Viennozīmīga
- Norāde uz vēlmēm
- Paziņojuma vai skaidri apstiprinošas darbības veidā
 - Informēta
 - Dota pirms personas datu apstrādes uzsākšanas

Kad piekrišanu nevar izmantot?

- **Darba tiesiskajās attiecībās – reti var izmantot**
- Ja piemērotāks ir cits tiesiskais pamats
- Ja piekrišanas atsaukšana nelabvēlīgi ietekmēs plānoto darbību
- Ja tā dota citam mērķim
- Ja pušu attiecības nav vienlīdzīgas
- Ja tā kalpo kā nosacījums līguma izpildei, lai gan līgumu iespējams izpildīt bez pieprasītās papildus personas datu apstrādes
- Lai prettiesisku personas datu apstrādi padarītu tiesisku

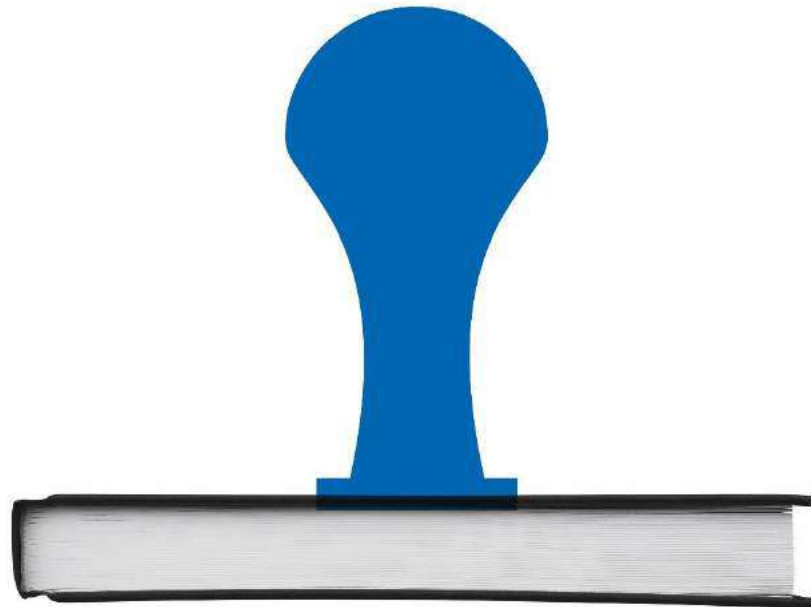
Darba līguma izpilde

- Personas datu apstrāde līguma, kura puse ir datu subjekts, izpildei
 - Interpretē šauri – tikai tāda datu apstrāde, kas nepieciešama darba līguma izpildei
 - Neattiecas uz darba līguma neizpildi
- Personas datu apstrāde pasākumu veikšanai pēc datu subjekta pieprasījuma pirms līguma noslēgšanas

Juridiska pienākuma izpilde

- Personas datu apstrāde normatīvajos aktos noteikta pienākuma izpildei
 - Pienākums ietverts Latvijas normatīvajā aktā
 - Pienākums ietverts ES normatīvajā aktā

Pamatotas intereses

- Personas datu apstrāde ir vajadzīga leģitīmo interešu ievērošanai
 - Izņemot, ja datu subjekta intereses vai pamattiesības un pamatbrīvības, kurām nepieciešama personas datu aizsardzība, ir svarīgākas par šādām interesēm, jo īpaši, ja datu subjekts ir bērns
 - Nepiemēro apstrādei, ko veic publiskas iestādes, pildot savus uzdevumus
- Leģitīmā interese ir tiesiska, skaidri definēta, reāla un pastāvoša
- Leģitīmā interese var pastāvēt pārzinim vai trešajai personai
- Šī tiesiskā pamata piemērošanai ir nepieciešams veikt «interesu svēršanu»/»balansēšanas testu»

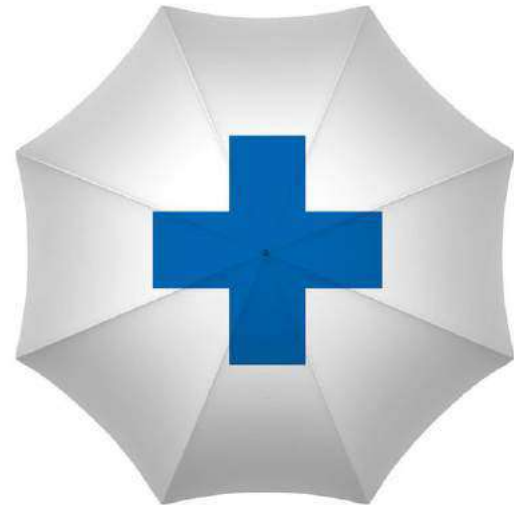
Nodarbinātības, sociālā nodrošinājuma un sociālās aizsardzības tiesību joma

- Pārziņa pienākumu izpilde un pārziņa vai datu subjekta konkrētu tiesību īstenošana nodarbinātības, sociālā nodrošinājuma un sociālās aizsardzības tiesību jomā
- Ciktāl to pieļauj koplīgums vai normatīvie akti
 - Latvijas normatīvie akti
 - ES normatīvie akti

Darbinieku darbības novērtēšanai

- Darbinieka darbības novērtēšanai, pamatojoties uz normatīvajiem aktiem
 - Latvijas normatīvie akti
 - ES normatīvie akti
- Personas datus apstrādā profesionālis, kuram aktiem ir jāievēro dienesta noslēpums

Personas datu apstrādes darbības darba vietā

Tehnoloģiju izmantošana darba vietā

- Jāievēro datu aizsardzības principi neatkarīgi no tehnoloģijas
- Iespējamais tiesiskais pamats – darba devēja pamatotas intereses, piekrišana – ierobežota
- Darbinieku informēšana
- Ar tehnoloģijām saistītie riski

Tehnoloģiju izmantošana darba vietā

- Videonovērošana
- GPS
- Pirkstu nospiedumu lasītāji

Idejas un risinājumi dažādām situācijām

- Informēšana par personas datu apstrādi
- Sniedzamās informācijas apjoma definēšana
- Periodiska informācijas atjaunināšana
- Glabāšanas termiņu tabula
- Politikas rīcībai, saņemot pieprasījumu par personas datiem
- E-pasta adrese pieprasījumiem un jautājumiem
- Atbildīgās personas nozīmēšana
- Darbinieku apmācības personas datu aizsardzības jautājumos

Personas datu apstrāde darba vietā Covid-19 laikā

- Attālināts darbs
- Informācija par darbinieku veselības stāvokli

Darbinieku tiesības

Darbinieku tiesības saistībā ar to personas datu apstrādi

- Tiesības uz informāciju
- Tiesības atsaukt piekrišanu
- Tiesības piekļūt
- Tiesības labot
- Tiesības dzēst (tiklīdz aizmirstam)
- Tiesības ierobežot apstrādi
- Tiesības uz personas datu pārnesamību
- Tiesības iebilst
- Tiesības saistībā ar automatizētu lēmumu pieņemšanu

Atbildes sniegšana uz darbinieka pieprasījumu saistībā ar personas datu apstrādi

- 1 mēneša laikā
- Viegli saprotama
- Rakstiska vai ar citiem līdzekļiem (elektroniska), arī mutiska, ja pieprasa
- Bez maksas
- Atteikums jāpamato
- Jāinformē trešās personas

Jautājumi

Elīna Muciņa

Partnere, zvērināta advokāte

+371 67 280 102

elina.mucina

@eversheds-sutherland.lv

eversheds-sutherland.com

This information pack is intended as a guide only. Whilst the information it contains is believed to be correct, it is not a substitute for appropriate legal advice. Eversheds Sutherland (International) LLP can take no responsibility for actions taken based on the information contained in this pack.

© Eversheds Sutherland 2019. All rights reserved.